

JESÚS CISCAR

CERVANTES, SENDER, MARSE I FERRAN TORRENT

Una Emma amb «knack»

Invitada de luxe durant aquests dies, tenim a la cartellera teatral valenciana l'actriu-escriptora-realitzadora Emma Cohen. De la mà de Juli Leal i fent duo amb Teresa Lozano, interpreten «La primera de la classe».

Carles Gàmez

L'Emma Cohen anava per a advocada, una professió com calia per a una família com la seua. Llavors no es deia Emma Cohen, sinó Emma Beltran: «Quan vaig decidir ser actriu i no ser advocat, o casar-me, el meu pare estava en política, i em va demanar de no utilitzar el Beltran, i aleshores vaig començar a pensar, i allí hi havia el Leonard Cohen, el Cohn-Bendit, i vaig dir Cohen; així de simple».

—Per a la teua família seria una mena de xoc quan abandonares la carrera de dret, ¿no?

—Jo volia ser advocat de menors, i coses d'aquestes, però, a mesura que passaven els anys, em vaig adonar que no defensaria res i, com que al mateix temps feia tot això del teatre, va començar-me a agradar més l'escena,

i també escriure, encara que ha sortit més tard. La meua família, la tradicional família burgesa, catalana ortodoxa, això de ser actriu no els entrava en el cap; també eren uns moments més tancats que ara.

—¿Com foren els teus inicis teatrals?

—Devia ser l'any 67 i l'obra es deia *Primera història d'Esther*, dirigida per Ricard Salvat. Jo havia estudiat a la seua escola de teatre, i vaig substituir una actriu, per anar al Festival de Nancy de teatre. Recorde que era una obra complicadíssima. Jo em passava tot el dia amb el Pompeu Fabra a la mà, per que no entenia res.

—¿I després de la *Primera Història d'Esther*?

—Uf, ¡moltes coses!

—Per exemple el *Marat-Sade*...

—¡Ah! sí, el *Marat-Sade*. El *Marat-Sade* també va ser una substitució. Hi treballava la Serena Verga-

no, però la van cridar per fer una pel·lícula a Madrid. Jo estava fent *Vent de garbí i una mica de por*, de la Capmany, al Romea, i va venir l'Adolfo Marsillach, que estava buscant gent, i suposo que li vaig semblar la menys dolenta. *Marat-Sade* va ser fantàstic, el que passa és que, als tres dies, es van picar perquè posaren l'estat d'excepció a Catalunya. Es va picar el Sastre, que va trucar a l'autor, l'autor va enviar un telegrama prohibint la representació de la seua obra. Aleshores, el Fraga, que estava encantat perquè volia prohibir-la, perquè era l'únic lloc on es cridava llibertat i aquelles coses, n'estava encantat. Després, el Peter Weiss se'n va penedir i va tornar a donar el permís, però el Fraga, no... Així, doncs, entre uns i altres, la meua Carlota Corday va durar ben poc.

—Després, vindria el salt a Madrid...

—El salt a Madrid es produeix perquè a Barcelona, en aquell moment, o a mi m'ho semblava, no hi havia tantes possibilitats per a treballar. Era el moment, també, en què es produeix l'ensorrament de Salvat, quan cada un se'n va anar pel seu costat, quan encara estava molt verd tot això dels grups de teatre. Jo tenia moltes ganes de treballar, però, també, de viure del meu treball, perquè, si no, em veia obligada a fer una altra feina paral·lela, que és l'única cosa que jo no puc suportar. ¡Això de vendre Nescafé de matí!

—No seria tant.

—Sí, perquè tampoc no volia agafar un treball que m'ocupés molt el cap, la ment, perquè, si no, no em sortien les altres coses, i bé, va sorgir l'oportunitat de treballar a Madrid, i allí me'n vaig anar.

—¿Arribares a formar part de la famosa gauche divine?

—No, no. Vaig fer una pel·lícula en l'equip de la qual hi havia tota la *gauche divine*: el Joaquim Jordà, el Ricardo Muñoz Suay, que ara teniu aquí; el Cinto (Jacinto Esteva); la Romy, la Teresa Gimpera; la Serena Vergano; el Ricardito Bofill. Aquesta pel·lícula fou un desastre... El Jordi Grau n'era el director i es deia *Tuset Street*, amb la Sara Montiel...

—Ja estàs instal·lada a Madrid, ¿què va passar?

—Jo tenia un manager que estava molt boig, completament carabassa, el Quique Herreros, un que portava la Carmen Sevilla, el Julio Iglesias, tota aquesta gent, i es va entestar que jo havia de ser una estrella rutilant, i em vaig deixar fer, per veure què passava. Vaig començar a fer moltes pel·lícules, amb directors com el Mariano Ozores, amb tota la gent professional del moment; si vols, no interessant, però que treballaven contínuament.

¿Et va cansar fer sempre el mateix tipus de pel·lícules, com si fossen sal·tixes?

—Més que les pel·lícules, a mi, em va avorrir el muntatge de la premsa, les entrevistes, sortir dient bajanades, jo en deia unes quantes, ¡però no tant! Em va cansar tot el llançament, més que la part de treball.

—T'inventarien nòvios...

—No. Això, ho he portat sempre bastant silenciosament; encara que el Quique Herreros s'entestava a inventar-me'ls, jo li'ls rebentava.

—Tenia entès que vas fer de nòvia del Serrat.

—Però això és una altra història, això és molt abans... quan encara estava a Barcelona.

—¿Però, ho fores?

—No ho recorde. Fa tant de temps...

JESUS CISCAR

«Em va cansar el muntatge de la premsa»

—En les teues biografies sempre se sol fer referència al Maig del 68.

—Sí, perquè fou com un conte. Quan va tornar de Nancy, amb l'Esther, jo havia vist allí molt de teatre, que a mi em va impactar, i anant cap a Barcelona amb l'autocar, abans d'arribar a la frontera, encara que jo era menor a Espanya, no ho era a França, i vaig dir que paressin l'autocar, que jo me'n baixava, i aleshores vaig baixar quasi en la frontera, vaig posar-me a fer autostop i vaig anar a París, i tot just era el primer de maig, i vaig participar en la primera manifestació del Maig francès. Vaig estar en la Sorbona, en l'Odeon, vaig presenciar tota aquella manifestació gaul·lista, els tancs al carrer. Com que jo era estrangera, vaig ser reclosa en un camp d'esports, que havien habilitat

com a presó; després, en no tenir carta de treball, m'enviaren cap ací.

—¿Què t'atrau més en un home, a primer colp?

—D'un home, potser la mirada, i d'una dona, i d'un gos, i d'un gat.

—¿T'enamores fàcilment?

—M'ho invento bastant jo, però molt fàcilment, no. Crec que abans m' enamorava més fàcilment. Ara, suposo que és també l'edat.

—I la política, Emma, ¿t'interessa?

—Gens. No m'interessa, li tinc mania.

—¿Quines coses et rebel·len o et posen de mal humor?

—El que més em rebel·la és tota aquesta història de les armes, que van per aquí i per allà, fotent i guanyant diners.

—¿Com reberes el resultat de l'OTAN?

—Home, una mica desil·lusionada. Jo em pensava que la cosa podia eixir millor, però...

—¿I quan va eixir aquell manifest, amb les signatures de Benet, Marsé, etc., demanant el vot afirmatiu?

—Això em va causar una depressió bastant important. Jo crec que va ser una jugada brillant de la *intelligensia* del PSOE. Evidentment. No sé què els van dir una nit... però va ser sorprenent. No tant el Benet, però sí una altra gent.

—Tu coneixes molt Benet, ¿no?

—Sí. L'he llegit i vam ser amics d'un altre temps.

—¿Quin tipus de lectura prefereixes?

—Dels clàssics, Cervantes. També m'agrada Sender, Marsé... I en català m'agrada molt la Rodoreda. D'ací, m'agrada aquest tipus de novel·la negra que fa el Ferran Torrent. He llegit *No empreneu el comissari*, i ara estic llegint *Penja els guants, Butxana*. M'agrada molt, perquè, com que jo no tenia puta idea de València, de la ciutat, i vaig venir una mica en això de treballar, assajar, treballar, no sabia per on començar la ciutat. Tampoc no tenia temps, i vaig agafar una mica com una guia de la ciutat aquests llibres...

L'Emma em parla il·lusionada del seu primer llarg-metratge, després d'haver realitzat set curts, un projecte que l'espera quan acabe el teatre, sobre la seua novel·la *Toda la casa era una ventana*, de l'obra que representa, un *tour de force* — ¡pensar que ara l'he de passar en castellà! —, del seu desconeixement de la situació política local, dels blaveros, del català oriental-occidental, del teatre en la nostra ciutat. «És bastant difícil de comprendre tot això, ¿no?» □